

KJAK

Høgni Hoydal rennur aftur undan ábyrgd

Helgi Abrahamsen

Enn einaferð hevur Høgni Hoydal verið í fjølmiðlun-um við eini av sínum aftur-vendandi greinum, har hann viðgerð sambandspolitikk móttvegis fullveldispolitikki, og aftur hesaferð er greinin full av faktuellum feilum.

Hóast vit eru mong, sum ferð eftir ferð hava víst honum á skeivleikarnar í hansara pástandum, so tykist hetta ikki at rína við. Tvørturímóti sær út til, at hann vil sleppa at endurtaka hesar skeivu pástandirnar.

Avlopið var danskt

Høgni skrivar í nýggjastu

greinini, at fullveldissam-gongan frá 1998 – 2003 hevði yvirskot hvørt einasta ár og rindaði uttanlandsskuldina niður.

Her átti hann, fyri rætt-leikan skuld, at lagt afturat, at samlaða avlopið hesi árinu var bara 2,6 milliardir krónur, hóast heildarveitingin úr Danmark í sama tíðarskeiði var meira enn 5 milliardir krónur (umframt aðrar ríkis-veitingar, sum ikki eru partur av heildarveitingini). Tað vil siga, at hvør einasta króna, sum fullveldislandsstýrið spardi upp og hvør einasta króna sum bleiv brúkt til at gjalda skuld við, kom í lands-kassan sum heildarveiting úr Danmark. Og harumframt rindaði heildarveitingin 2,5 milliardir krónur fyri rakstrarútreiðslur hjá full-veldislandsstýrinum hesi árinu, umframt at aðrar ríkisveitingar rindaðu ann-an almennan rakstur í sam-felagnum.

Men hetta sigur Høgni

ikki. Tvørturímóti skrivar hann, at Føroyar í hesum tíðarskeiðinum vóru á veg til at byggja eitt sjálvbjargi og sjálvstøðugt vælferðarsam-felag, sum vit sjálvi rindaðu fyri.

Feilur í rokni-stykkinum

Tann næsti pástandurin í greinini hjá Høgna ljóðar soleiðis: "Síðani vit tóku ábyrgdina í 2001 og gjørdu okkum leys av meiri enn helvtini av danska blokkinum, er okkara samlaði búskapur – t.e. øll tey virði, ið vit skapa sjálv – meira enn tvífaldaður."

Nú má eg spyrja: Hvussu roknar Høgni? Blokkinur var 995 mió. krónur í 2001 og lækkaði við 366 mió. krónum. Nær er 366 blivið meira enn helvtin av 995? Og hvat hendi við úrslitinum hjá landskassanum tá blokkinur minkaði? Avlopið í 2001 var 697 mió. krónur og í 2002 var tað 191 mió. krónur (áðrenn

avdráttir vóru goldnir av lánum). Í 2003 var avlopið bara 22 mió. krónur – tað vil siga, at tað var ikki nóg stórt til at rinda fyri avdráttir. Er tað soleiðis vit skapa eitt "sjálvbjargi og sjálvstøðugt vælferðarsamfelag, sum vit sjálvi rinda fyri?"

Eftir bert tveimum árum minkaði talið á botnlinjuni við ikki minni enn 675 mió. krónum, og nú situr høvuðs-kokkinur aftanfyri hetta átakið í andstøðu og fýlist at samgonguni, tí at eftir hansara tykki gongur tað ov seint við at fáa undirskotið burtur. - Hansara undirskot!

Hvat hevur Tjóðveldi gjørt?

Síðani fer Høgni tann vanligu túrin aftur í søguna, fyri at útleggja fyri føroyingum, hvør ið gjørdi hvat fyri rætti-liga nógvum árum síðani. Ein slíkur túrur endar sjálvsagt altíð við eini niðurstøðu, sum passar inn í dagsskránnu hjá ferðaleiðaranum. Soleiðis

er eisini hesaferð. Men tað sum undrar meg er, at hesir túrarnir vísa altíð til tað sum "tjóðskapar og fullveldis-rørslan" hava gjørt. Hví visir Høgni ikki heldur til Tjóð-veldi? Er tað kanska tí at tey stóru gomlu tingini hendu áðrenn Tjóðveldisflokkurin varð stovnaður, meðan tey nýggjastu eru umleið 40 ára gomul? Hvørji stór frambrot hevur Høgni at vísa á frá hansara egnu stjórnatíð, og hví eru tey ikki á listanum?

Tordi ikki at loysa

Høgni visir á, at tað hevur kostað okkum nógv, at vit ikki eru fullveldi, og hetta sigur hann, at Kaj Leo Jo-hannesen, løgmaður, hevur ábyrgdina av. Men var tað ikki Høgni Hoydal, sum í 1998 varð valdur inn á ting og seinni í landsstýrið, við einum lyfti um, at hann skuldi skipa Føroyar sum fullveldi? Øll vita, at hann megnaði ikki uppgávuna, og er tað so sum hann nú sigur,

at hetta hevur kostað Føroya landi milliardir, ja so má hann eisini taka ábyrgdina av, at hann ikki kláraði at skaffa okkum atgongd til hesar milliardirnar.

Hví gjøgnumførði Høgni Hoydal ikki fullveldisætl-anina, um hon var ein so stórur figgjartilgur vinn-ingur? Hví lækkaði hann blokkstuðulin við "bara" 366 mió. krónum? Hví tók hann ikki alt burtur, tá tað nú er so lætt og gott og leskiligt? Og til seinast: Hví skeyt Tjóðveldi upp í teirra alternativa figgjarlógar-uppskoti fyri 2015, at blokk-stuðulin í ár skal vera 615 mió. krónur – eg meini so við... - hann skrivar um at fara til Danmarkar við húgv-uni í hondini.

Jú løgmaður hevur rætt tá hann sigur, at Tjóðveldi hevur kostað okkum seks milliardir - sum man svara til millum 300.000 og 400.000 krónur fyri hvørt einasta húsarhald í Føroyum.

Hastverk er lastverk

Áheitan til øll tingfólk, nú broytingar í vápnalógini eru á tingborðið

Vegna Veidu Felag Føroya: Michael Dalbø, formaður

Góðu tit fólkavaldu á Ting-húsvegnum.

Ímillum hópin av lógar-uppskotum, ið tit hava fingið á borð tykkara til av-greiðslu, áðrenn tingið fer í summarsteðg, er uppskot um broytingar í vápnalógini.

Hettar er sanniliga eitt álvarsmál, bæði tí, at skot-vápn jú er vandamikil am-boð, ið skulu handfarast skilagott, men eisini tí, at tykkara viðgerð av hesum máli, hevur alstóran týðning fyri okkum, ið eru, og framhaldandi koma at verða, umfataði av hesi lóg.

Tit sita við eina lóg í hond-

um tykkara, ið gjøgnum tíð-irnar er blivin pjøssa uppá, við tí úrslitið, at hon í dag er at meta, sum eitt klútateppi av inntrivum, ið als ikki eru nútíðarhóskandi.

Tað kennist, sum um, at bara vit hava nokk av av-markingum og forboðum, so er alt gott.

Men einki kundi verið meira misvísandi.

Føroyingar, ið mugu met-ast, at verða eitt av heimsins mest friðsomu og lagaligu fólkasløgum, við einum sera lágum títtleika av ógvus-ligum harðskapi, verða lóg-givnir í tráð lógarverk í lond-um, ið vit als ikki kunnu ella skulu samanberast við, tá ið tað snyr seg um ognarskap og brúk av skotvápnum.

Vit í varða av veiðumentani og skjótiítróttini standa spyrj-andi um, hví t.d. ein ikki kann eiga eina ríftlu til ítróttarskjóting ella veiðu í útheimi, og samstundis verða búsitandi í Føroyum ?

Hví ikki ungfólk kunnu sleppa at royna seg innan leirdúgvu- og pistólskjóting niður í t.d. 12 ára aldur, tá

ein veit, at tað er í teimum heilt ungu árunum, at talentspírarnir innan skjóti-ítróttina, og flest allar aðrar ítróttagreinar, verða funnir og mentir ?

Tað eru nóg onnur dømi, ið ein kundi tikið fram í hes-um sambandi.

Vit í Veiðu Felag Føroya hava í hoyringsskrivið okkara, í samband við, at vápnalógin skuldi endurskoðast, víst á, at ynskiligt er, at tað verður

settur ein arbeidsbólkur, mannaður av teimum við-komandi pørtunum, ið varða av máliðnum, so at vit kunnu fáa gjørt eitt lógar-uppskot, ið skal verða ein felags hornasteinur fyri allari lóggávu, ið hevur, og kemur at hava týðning fyri ognarrætt, brúksrætt, frá-læru og trygdarumstøður innan veiðu, skjótiítrótt og vápnabruk annars í Føroy-um.

Vit standa spyrjandi, hví

tað skal hava so alstóran skund, at kroysta hettar, fyri okkum, álvarsmál ígjøgnum tingskipanina her og nú í 11. tíma.

Vælvitandi, at tað í 2014 vóru tryggjar óhepnar hend-ingar, har ið menn, undir ávirkan av rúsdrekka/rús-evnum, sýndu skilaleysan atburð við høglbyrsum, so halda vit ikki, at tilíkar hend-ingar skulu føra til, at man í óðum verkum, fer at gera lógaruppskot, ið kollektivt skulu skerja frælsið og

áhugamálini hjá teimum, ið ikki hava gjørt seg sekan í nøkrum lógarbroti, hesum viðvíkjandi.

Veit væl, at løgtingsval stundar til, og tað í sær sjálvur kann fáa atkvøðu-feburin upp hjá onkrum polittikara, men so skuldi verið so nærliggjandi at hugsa sær, at tað eru onnur álvarsmál, ið eru nógv meira átreingjandi og samfelagsgagnlig at fáa avgreidd, so sum pensjóns-nýskipan og fiskivinnuný-skipan, bara fyri, at nevna nøkur !

So okkara áheitan til tykkum fólkavaldu er: Sláið kalt vatn í blóðið, og lati uppskotið um endurskoðan av vápnalógini fáa tað tíð og viðgerð uttan tinggátt, ið eitt slíkt mál krevur.

Tá er nógv størri møguleiki fyri, at tit fáa eitt skilagott uppskot á tingborð aftur; eitt uppskot, ið kemur at tæna brúkarum og samfelagði í síni heilt, heldur enn, at samtykkja eitt býtisbarn, sum í verandi líki, hvørki er egg ella ungi.

Góðan arbeidshug.